

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van decreet over de vermindering van methaanemissies in de energiesector
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Met dit decreet wordt uitvoering gegeven aan Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942. Het ontwerp van decreet is voornamelijk procedureel van aard en voorziet daarbij in de nodige rechtsgronden voor het nemen van verdere uitvoeringswetgeving.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Klimaat

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2025-300 werd op 22 augustus 2025 bekomen.

Het advies van de Inspectie van Financiën met kenmerk TM/2025003093 werd op 3 september 2025 bekomen.

Het begrotingsakkoord werd op 8 januari 2026 bekomen.

Het akkoord Bestuurszaken werd op 9 januari 2026 bekomen.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

I) Probleemstelling en omgevingsanalyse

Methaan is een krachtig broeikasgas. Het heeft immers een significant hoger broeikasgaspotentieel dan koolstofdioxide, maar heeft ook een substantieel kortere levensduur dan deze laatste. Wereldwijd blijft de concentratie van methaan in de atmosfeer stijgen¹, waardoor het broeikasgas een belangrijke aanjager vormt van de klimaatverandering. Bovendien blijkt uit wetenschappelijk onderzoek dat het broeikasgaspotentieel van methaan hoger is dan initieel gedacht², waardoor methaan als broeikasgas aan belang wint in de mondiale strijd tegen de klimaatverandering.

Door zijn relatief korte levensduur (in vergelijking met koolstofdioxide) kan beleid inzake methaan evenwel een significant positieve impact hebben op relatief korte termijn. Emissiereductie zorgt door de korte levensduur immers voor een snelle daling van concentraties in de atmosfeer en dus voor snelle temperatuurdalingseffecten. Het IPCC stelt dan ook dat snel, doortastend en consistent beleid inzake methaanreducties klimaatopwarming op korte termijn kan beperken.³ Dit betekent dat beleid inzake methaanreductie één van de meest effectieve mitigatiestrategieën is op korte termijn.

Tussen 1990 en 2022 kende België reeds een significante reductie in de uitstoot van methaan (40,6% reductie ten opzichte van 1990). Het leeuwendeel van de reducties werd gerealiseerd in de afvalsector (-61% methaanuitstoot tussen 2005 en 2021), vnl. door het invoeren van de verplichting om stortgas op te vangen en te behandelen. Methaan blijft na koolstofdioxide evenwel het belangrijkste broeikasgas in België⁴ en Vlaanderen⁵. Zo is methaan verantwoordelijk voor 48% van de broeikasgasuitstoot in de landbouwsector (7,8 Mton CO₂-eq in 2021). Ook de energiesector blijft een (beperkte) bron van methaanuitstoot in Vlaanderen: fugitieve emissies maken daarbij 6% (+/- 0,3 Mton CO₂-eq) uit van de totale ESR-emissies in industrie.

Met voorliggend ontwerp van decreet wordt uitvoering gegeven aan Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942⁶ (hierna: de Methaanverordening). Verordeningen moeten (en mogen) niet omgezet worden in nationale wetgeving (zie verder), maar moeten uiteraard wel uitgevoerd worden. Het voorliggend ontwerp van decreet voorziet dan ook in de nodige decretale grondslagen om de Verordening correct uit te voeren.

II) Uitvoering van Europese verordeningen

De uitvoering van verordeningen: principe

¹ IPCC, *Climate Change Report 2023: Synthesis Report*, Geneve 2023, 43.

² Waar het broeikasgaspotentieel van methaan werd geraamd op 21 keer meer dan dat van koolstofdioxide in het tweede Assessment Report van de IPCC (1995), werd deze waarde bijgesteld naar 29,8 (fossiele methaan) en 27,2 (niet-fossiele methaan) voor het zesde Assessment Report (2023).

³ IPCC, *Climate Change Report 2023: Synthesis Report*, Geneve 2023, 95.

⁴ 7,4 procent van alle uitgestoten broeikasgassen in België in 2022.

⁵ 12% van alle ESR-uitstoot in 2021. Zie VEKP-Voortgangrapport 2023, p. 10.

⁶ Verordening (EU) 2024/1787 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/942, *Pb.L.* 15 juli 2024.

Verordeningen hebben algemene strekking, zijn verbindend in al hun onderdelen en zijn rechtstreeks toepasselijk in elke Lidstaat (art. 288 VWEU), waardoor zij automatisch deel worden van de interne rechtsorde van Lidstaten. Een omzetting van een verordening is dus niet nodig en is volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie zelfs ontoelaatbaar.⁷ Dit is het principe van de rechtstreekse toepasselijkheid van verordeningen: verordeningen moeten zonder omzetting worden toegepast ten gunste of ten laste van de rechtssubjecten.⁸

Hoewel verordeningen dus rechtstreeks deel uitmaken van de interne rechtsorde van Lidstaten en principieel geen omzettingswetgeving vereisen (of toelaten), moeten Lidstaten wel wetgeving aannemen die het mogelijk maakt effectief uitvoering te geven aan de verordening in kwestie. Het Hof van Justitie aanvaardt daarbij, in vaststaande rechtspraak, dat Lidstaten dergelijke uitvoeringswetgeving aannemen⁹ en oordeelde in het verleden dat het aannemen van dergelijke uitvoeringswetgeving zelfs een verplichting is voor Lidstaten.¹⁰ Lidstaten moeten er bij het aannemen van dergelijke wetgeving wel over waken dat zij de rechtstreekse werking van de Verordening niet ondermijnen¹¹ en dat zij het Europese karakter van de verschillende verplichtingen, voortvloeiend uit de verordening, niet tenietdoen.¹²

Toepassing: de Methaanverordening

Gezien het een verordening betreft, geldt er een principiële ontoelaatbaarheid van omzettingswetgeving voor de Methaanverordening.

Toch is het duidelijk dat voor verschillende bepalingen van de Methaanverordening nationale wetgeving nodig is om een effectieve en rechtszekere uitvoering van de verordening te garanderen:

- De bevoegde instanties van Lidstaten moeten, voor zover deze maatregelen niet op grond van de Verordening zelf kunnen worden genomen, bijvoorbeeld de nodige maatregelen nemen om de verordening uit te voeren (artikel 5 Methaanverordening). Dergelijke maatregelen moeten daarbij uiteraard hun grondslag vinden in een (materiële) wet.
- Ook voorziet de verordening bijvoorbeeld in verschillende rapporterings- of meldingsverplichtingen (bv. artikel 12, artikel 14, artikel 15 etc.), handelingen onderworpen aan goedkeuring door de bevoegde instantie (bv. artikel 14, artikel 17), mogelijkheden voor de bevoegde instanties om bepaald handelen of niet-handelen te vereisen van exploitanten en ondernemingen (bv. artikel 14), etc. Hoewel de verplichtingen voortvloeien uit de verordening zelf, moet voor deze artikelen nog de nodige 'procedurele' kaderwetgeving worden voorzien (Wie is de bevoegde instantie voor de verschillende verplichtingen? Hoe rapporteren, wanneer en bij wie? Via welk medium? Welke procedure volgt de bevoegde instantie bij het verlenen van toelating of niet-toelating? Welke procedure moet een bevoegde instantie volgen bij het bevelen van maatregelen? Etc.)

⁷ HvJ 7 februari 1973, nr. 39/72, *Commissie v. Italië*.

⁸ HvJ 10 oktober 1973, nr. 34/73, *Variola*.

⁹ Zie onder andere: HvJ 11 januari 2001, C-403/98, *Azienda Agricola Monte Arcosu*; HvJ 21 december 2011, nr. C-316/10, *Danske Svineproducenter*.

¹⁰ HvJ 26 september 2013, nr. C-509/11, *ÖBB-Personenverkehr*.

¹¹ HvJ 7 februari 1973, nr. 39/72, *Commissie v. Italië*.

¹² HvJ 2 februari 1977, nr. 50/76, *Amsterdam Bulb BV*.

- Daarnaast vereist de verordening dat Lidstaten voorzien in de nodige sancties voor bepaalde inbreuken, en legt het daarbij specifieke vereisten op met betrekking tot de modaliteiten van deze sancties (artikel 33).

Bij het uitwerken van Vlaamse regelgeving zal er, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie, over gewaakt moeten worden dat de verplichtingen die voortvloeien uit de verordening hun Europeesrechtelijk karakter niet verliezen. Daarom zal, zowel bij de uitwerking van regelgeving op decretaal niveau als bij de uitwerking op niveau van een besluit van de Vlaamse Regering, duidelijk moeten zijn dat de eigenlijke rechten en plichten van rechtssubjecten die binnen het toepassingsgebied van de verordening vallen hun oorsprong vinden in de verordening en niet in nationale wetgeving. Een praktisch gevolg hiervan is dat, in voorliggend ontwerp van decreet, vaak zal verwezen worden naar de individuele bepalingen van de verordening die worden uitgevoerd, nu de eigenlijke verplichting voortvloeit uit die substantieve bepalingen van de verordening (en het decreet slechts voorziet in een implementatiekader voor die bepalingen).

Bovenstaande maakt dat een decretaal initiatief nodig is om effectief en rechtszeker uitvoering te geven aan de Methaanverordening. Ook verdere uitvoeringswetgeving op niveau van een besluit van de Vlaamse Regering zal vereist zijn om de verordening op een sluitende wijze te implementeren in het Vlaamse Gewest.

Via voorliggend ontwerp van decreet worden, met uitzondering van het specifieke geval van VEKA voor de aanvraag van de uitzondering voor de bepalingen inzake verlaten steenkoolmijnen, geen bevoegde instanties aangeduid. De organisatie van en taakverdeling binnen de uitvoerende macht is het prerogatief van de Regering, en behoort niet toe aan de wetgevende macht.¹³ De Vlaamse Regering zal één of meerdere bevoegde instanties moeten aanwijzen ter uitvoering van de verplichtingen onder de Methaanverordening. Omwille van de zeer specifieke situatie van de steenkoolmijnen in het Vlaamse Gewest wordt een uitgebreide procedure opgenomen op niveau van het decreet (zie infra).

B. BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

Hieronder wordt ingegaan op het toepassingsgebied van de verordening en de bevoegdheidsrechtelijke behandeling van de verschillende materies die onder dit toepassingsgebied vallen.

Voor de volledigheid wordt hier melding gemaakt van de bepalingen rond accreditatie van verificateurs (art. 9 Methaanverordening). De implementatie van deze bepalingen inzake accreditatie valt binnen de bevoegdheid van de federale Staat. Accreditatie wordt geregeld in boek VIII van het Wetboek Economisch Recht, waarbij artikel VIII.30 de Koning de mogelijkheid geeft om een accreditatiesysteem op te richten. De federale regering richtte dan ook bij KB van 31 januari 2006 BELAC op, de Belgische accreditatie-instantie. Verificateurs onder de Methaanverordening zullen dus bij BELAC (of een andere, buitenlandse accreditatieinstelling die onder Verordening (EU) 765/2008 valt) een accreditatie moeten verkrijgen vooraleer zij verificatie-activiteiten zullen kunnen ontplooiën in overeenstemming met de Methaanverordening.

- a. Exploratie en productie van olie en fossiel gas + winnen en verwerken van fossiel gas

¹³ Zie, voor de federale instellingen, bijvoorbeeld: Adv. RvS 75.105/16.

Onshore-exploratie en -productie van olie en aardgas is in theorie een gewestelijke bevoegdheid (art. 6, §1, VI, 5° BWHI, natuurlijke rijkdommen), maar in de praktijk vindt geen upstream-exploratie en -productie van olie en aardgas plaats in Vlaanderen. Offshore-exploratie en -productie is daarbij een federale bevoegdheid, nu de Noordzee niet binnen de territoriale bevoegdheid van de Gewesten valt.¹⁴

b. Inactieve en verlaten putten, tijdelijk en permanent gedichte putten

Er moet worden opgemerkt dat er geen aardgas- en oliewinning plaatsvindt of heeft plaatsgevonden in het Vlaamse Gewest. Ook hier geldt dus de opmerking dat, hoewel het Vlaamse Gewest op grond van de bevoegdheid voor natuurlijke rijkdommen in theorie bevoegd zou zijn voor dergelijke putten, in de praktijk geen putten bestaan op het Vlaamse grondgebied. Offshore putten zijn, gezien de territoriale begrenzing van de bevoegdheid van de Gewesten, een federale bevoegdheid.

c. Aardgastransmissie en -distributie, ondergrondse opslag en exploitatie van LNG-installaties

Vervoer en distributie van aardgas

Het vervoer van aardgas is een federale bevoegdheid (art. 6, § 1, VII, tweede lid c) BWHI); de distributie van aardgas is een gewestelijke bevoegdheid (art. 6, § 1, VII, eerste lid b) BWHI). Onderscheidend criterium is daarbij of er in hoofdzaak eindafnemers worden beleverd via het netwerk of niet.¹⁵ Het Grondwettelijk Hof bevestigde evenwel dat de gewesten bevoegd zijn om verplichtingen op te leggen aan beheerders van het aardgasvervoersnet en het transmissienet in het kader van hun materiële bevoegdheden inzake de bescherming van het leefmilieu, de nieuwe energiebronnen en het rationeel energieverbruik.¹⁶

Zoals eerder aangegeven is methaan een (krachtig) broeikasgas. De gewesten kunnen bijgevolg maatregelen nemen om de uitstoot van methaan te beperken en terug te dringen. Uit bovenstaande rechtspraak van het Grondwettelijk Hof volgt dat de gewesten daarbij ook verplichtingen mogen opleggen aan de beheerder van het aardgasvervoersnetwerk en de beheerders van distributienetten.

Ondergrondse opslag en LNG-installaties

De grote infrastructuur voor de stockering van energie behoren tot de federale bevoegdheid (art. 6, § 1, VII, tweede lid c) BWHI). Bovenstaande rechtspraak van het Grondwettelijk Hof is evenwel ook voor deze infrastructuur relevant: het Hof bevestigde immers expliciet dat de gewesten de exclusieve bevoegdheid genieten om maatregelen te nemen inzake bescherming van het leefmilieu, nieuwe energiebronnen en rationeel energieverbruik op (federale) energie-infrastructuur. Bijgevolg zijn de gewesten bevoegd om maatregelen te nemen inzake methaanuitstoot van LNG-terminals en opslaglocaties voor aardgas.

d. Actieve bovengrondse en ondergrondse steenkoolwinning, gesloten en verlaten ondergrondse steenkoolmijnen

Er wordt geen steenkool meer gewonnen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Wel zijn er enkele gesloten en/of verlaten ondergrondse steenkoolmijnen in het Vlaamse Gewest. De regulering

¹⁴ Zie bv. Adv. RvS 31 mei 2011, nr. 49.570/3.

¹⁵ GwH 9 juli 2013, nr. 98/2013.

¹⁶ GwH 21 november 2024, nr. 140/2024.

van deze mijnen valt onder de bevoegdheidsgrond natuurlijke rijkdommen en worden dus gereguleerd via dit ontwerp van decreet.

C. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze bespreking van het ontwerpdecreet betreft, wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet, die als bijlage bij deze nota gaat.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A. Kosten verbonden aan handhaving

Er wordt gekozen om de inspecties door het Departement Omgeving met eigen personeel uit te voeren, maar om een deel van de gespecialiseerde metingen uit te besteden aan erkende meetlabo's. Aangezien dergelijke controles op het gas vervoers- en distributienet momenteel nog niet door de inspectiediensten van het Departement Omgeving worden uitgevoerd zal naast de opleiding van het personeel ook de aankoop of leasing van de benodigde apparatuur (OGI camera's, FID meters, ...) nodig zijn. Deze apparatuur is nodig om zelf voldoende uitgerust te zijn om ook in het geval van reactieve klachten voldoende effectief controles ter plaatse te kunnen uitvoeren. Wanneer echter grotere delen van het vervoers- of distributienet met leidingen, ontspanningsstations of opslaginstallaties dienen gecontroleerd te worden in functie van mogelijke lekken, dan is een uitbesteding aan een gespecialiseerde meetploeg noodzakelijk. Hiervoor worden jaarlijks een 15-tal meetdagen voorzien (on-site metingen in overeenstemming met de vereisten beschreven in de Methaanverordening en in bijhorende uitvoeringsverordeningen, dataverwerking en rapportering). Eén meetdag heeft een kostprijs van 15.000,00 EUR. Deze metingen zullen, naast de door de netwerkbeheerders uitgevoerde eigen controles, ingepland worden in functie van het risico-gebaseerde inspectieprogramma (zowel het vervoersnet, het aardgasdistributienet als de gesloten distributienetten en de privé-distributienetten).

Type	
Gespecialiseerd materiaal voor mobiele methaandetectie, trainingen & opleidingen, ...	
Middelen voor outsourcing uitvoering van volledige metingen voor methaan lekdetectie, LDAR, ... door gespecialiseerde labo's	

Voor deze inspecties wordt een extra budget voorzien van 75.000 euro vanuit het VEKA (artikel QE0-1QEB2KA-WT, basisallocatie 1QE416) richting het Departement Omgeving (QB0-1QCG2OA-WT, basisallocatie 1QC105).

In het kader van de uitvoering van de verordening en de noodzaak aan middelen om deze uitvoering te verzekeren, worden daarnaast binnen de Vlaamse overheid volgende budgettaire wijzigingen doorgevoerd (bedragen komen overeenkomst met de totale aanwervingskost voor een contractuele A11 met standaard 6 jaar anciënniteit cf. de tabellen van AGO, zie link in de begrotingsinstructies, sheet AWKT_MVG_050):

- Via BA2026 wordt er 40 keuro aan recurrente (voor recurrente VTE, overheveling jaar N-1 wordt niet teruggedraaid in begrotingsjaar N) beleidskredieten van het VEKA overgeheveld

- naar de weddekredieten van het Departement Omgeving; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-LO (basisallocatie 1QA100);
- Via BA2026 wordt er 45 keuro aan eenmalige (voor tijdelijke VTE, overheveling jaar N-1 wordt teruggedraaid in begrotingsjaar N) beleidskredieten van het VEKA overgeheveld naar de weddekredieten van het Departement Omgeving; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-LO (basisallocatie 1QA100);
 - Via BA2026 wordt er 7 keuro aan eenmalige beleidskredieten van het VEKA overgeheveld naar de werkingskredieten van het Departement Omgeving ter dekking van de beide eenmalige rugzakken; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-WT (basisallocatie 1QA102);
 - Via BA2026 wordt er 5 keuro aan recurrente beleidskredieten van het VEKA overgeheveld naar de werkingskredieten van het Departement Omgeving ter dekking van de recurrente rugzak; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-WT (basisallocatie 1QA102);
 - Via BA2026 wordt er recurrent 6 keuro afgehouden bij het VEKA ter dekking van de indexatiekost voor de komende jaren; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416);
 - Via BO2027 wordt er bijkomend 40 keuro aan recurrente (voor recurrente VTE, overheveling jaar N-1 wordt niet teruggedraaid in begrotingsjaar N) beleidskredieten van het VEKA overgeheveld naar de weddekredieten van het Departement Omgeving; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-LO (basisallocatie 1QA100);
 - Via BO2027 wordt er 90 keuro aan eenmalige (voor tijdelijke VTE, overheveling jaar N-1 wordt teruggedraaid in begrotingsjaar N) beleidskredieten van het VEKA overgeheveld naar de weddekredieten van het Departement Omgeving; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-LO (basisallocatie 1QA100);
 - Via BO2028 wordt er 45 keuro aan eenmalige (voor tijdelijke VTE, overheveling jaar N-1 wordt teruggedraaid in begrotingsjaar N) beleidskredieten van het VEKA overgeheveld naar de weddekredieten van het Departement Omgeving; het relevante begrotingsartikel bij het VEKA is QE0-1QEB2KA-WT (basisallocatie 1QE416) en bij het Departement Omgeving begrotingsartikel QB0-1QAX2ZZ-LO (basisallocatie 1QA100);
 - Met de looncompensaties vanuit het VEKA is ook voldoende budget voorzien voor de nodige afdrachten aan het Vlaams Pensioenfonds, zie ook punt 3.A.D.

Deze herverdeling van kredieten laat toe dat de VTE-vraag (zie hieronder) kan worden ingevuld. Zonder bijkomende weddekredieten heeft het Departement Omgeving niet de mogelijkheid om deze bijkomende taken op te nemen omwille van een niet-volledig gecompenseerde vergrijzingskost. De via voorliggend dossier ter beschikking gestelde weddekredieten maken het evenwel mogelijk om de voorziene afbouw van het personeelsbestand te beperken en tegelijk een beperkte interne herschikking in functie van de nieuwe taak mogelijk te maken.

De inspecties in het kader van de verordening zijn divers en vereisen gespecialiseerd personeel met technische vaardigheden en kennis van de relevante sectoren. Deels kunnen de gespecialiseerde metingen worden uitbesteed, maar volgens de verordening behoren officiële inspecties (cfr. het risico-gebaseerde inspectieprogramma) en de daaruit voortvloeiende bestuurlijke handhavingsacties tot de kerntaken van de bevoegde overheid.

Hierbij moet rekening worden gehouden met de diversiteit van deze controles. De meeste van deze netbeheerders zijn echter reeds geruime tijd bezig met deze activiteiten en hebben een uitgebreide zelfregulatie. Niet elke controle of locatie zal daarom eenzelfde inspanning vragen. In de verordening

worden de controles beschreven die specifieke technische kennis vereisen met betrekking tot meten, kwantificeren en mitigeren van methaanemissies en omvatten de controles zowel het vervoersnet, het aardgasdistributienet als de gesloten distributienetten en de speciale transportleidingen voor gans Vlaanderen. Naast de locatiecontroles en klachtenbehandeling, zullen bij de routinematige inspecties ook gerichte controleacties worden ingepland rond de algemene beperkingsverplichting, rapportage van het lekdetectie en – reparatieprogramma, affakkelen en melden van voorvallen, vernietigings- en verwijderingsrendementen en de algemene beperkingsverplichting. Gezien deze verspreiding, het aantal betrokken ondernemingen en de complexiteit van de controles is voor dit toezicht en handhaving 1 bijkomende VTE voor de afdeling Handhaving van het dOMG nodig.

Bovendien vraagt de opbouw van de expertise, zowel technisch als naar emissies als inhoudelijk overleg met de sector, initieel nog extra investering van mensen en middelen. De verordening vraagt zowel programma's voor routinematige inspecties als het plannen van niet-routinematige inspecties. Hiervoor dient een risicobeoordeling te worden ontwikkeld die een weging voorziet van de risicocriteria uit de verordening en hieruit een frequentie en prioritering voor de controletypes en installaties opmaakt. Hierbij moet de bevoegde instantie gedetailleerde protocollen opstellen voor de procedures voor het uitvoeren van individuele inspecties op basis van objectieve criteria om het risico op aantasting van de integriteit van het inspectieproces te minimaliseren. Om dit te kunnen realiseren alsook om de eerste initiële integrale controles om deze parameters voor de risicobasering te kunnen bepalen, uit te voeren, is bijkomend 1 VTE nodig gedurende de eerste 2 jaar.

Deze inspecties kunnen leiden tot handhavingsacties waarbij in de verordening uitgebreid melding wordt gemaakt van de administratieve sancties en strafmaatregelen die gekoppeld moeten worden aan de naleving van de verordening. Deze administratieve en strafrechtelijke beboeting wordt voorzien door toevoeging van de Methaanverordening aan Titel XVI van het Decreet algemene bepalingen milieubeleid (DABM) alsook door toepassing van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving (in principe vanaf 1 april 2026), het nieuwe Strafwetboek (vanaf 8 april 2026) en de nog om te zetten Milieustrafrichtlijn. De handhaving en sanctionering zal eveneens leiden tot een verhoogde instroom van dossiers voor bestuurlijke beboeting. Om dit op te vangen is ook bij de cluster sanctionering en advisering (CSA) van de afdeling Handhaving van het departement Omgeving extra capaciteit nodig voor de afhandeling van de sancties voortvloeiend uit de handhavingsacties gekoppeld aan de verordening.

Binnen de Vlaamse Overheid zal een meerjarenvisie worden ontwikkeld over de handhaving van veiligheid op energie- en klimaatinfrastructuur. In deze meerjarenvisie zal de rol van de verschillende entiteiten van de Vlaamse overheid in dit kader worden verduidelijkt. Omwille van de Europeesrechtelijke verplichtingen die rusten op het Vlaamse Gewest kon, voor wat betreft de Methaanverordening, niet gewacht worden op dit initiatief en wordt er dan ook nu al een definitieve regeling voorzien.

B. Inkomsten

Daarnaast voorziet het ontwerp van decreet in nieuwe verplichtingen die gesanctioneerd kunnen worden aan de hand van het sanctieapparaat voorzien in Titel XVI van het DABM. Gezien de aard van de verplichtingen en de identiteit van de entiteiten die moeten voldoen aan deze verplichtingen lijkt het aannemelijk dat dergelijke sancties geen structurele inkomsten zullen genereren voor de Vlaamse Overheid. Er worden dan ook geen structurele inkomsten begroot.

C. Advies van de Inspectie van Financiën

Op 3 september werd het gedeeltelijk gunstig, gedeeltelijk ongunstig advies met kenmerk TM/2025003093 van de Inspectie van Financiën verkregen. Dit advies wordt hieronder besproken.

- **Link met Kaderdecreet Vlaamse Handhaving.** De Inspectie van Financiën merkt op dat het voorontwerp geen link maakt met het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving. De Inspectie van Financiën wijst erop dat het gebruik van het Handhavingsplatform verplicht is en dus moet worden toegevoegd aan het voorontwerp van decreet.

Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. Deze opmerking behelst 2 verschillende aspecten: de verwijzing naar het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving en het aansluiten op het Vlaams Handhavingsplatform.

Wat het eerste betreft, kan gewezen worden op artikel 1 dat voorliggend ontwerp van decreet toevoegt aan het toepassingsgebied van titel XVI DABM. Door het zogenaamde "Implementatiedecreet" van 26 april 2024 en het Omgevingshandhavingsbesluit van 23 mei 2025 wordt titel XVI DABM (en alle regelgeving waarop titel XVI DABM van toepassing is) vanaf 1 april 2026 onder het toepassingsgebied gebracht van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving van 14 juli 2023. Zodoende zal voorliggend ontwerp van decreet automatisch mee onder het toepassingsgebied gebracht worden van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving, gelijklopend met de andere regelgeving die valt onder het toepassingsgebied van titel XVI DABM.

Wat het tweede aspect betreft, kan er op gewezen worden dat artikel 3, derde lid van het Kaderdecreet Vlaamse Handhaving voorziet dat de aansluiting op het Vlaams Handhavingsplatform nader wordt geregeld via een besluit van de Vlaamse Regering en dus niet op decretaal niveau. Zie in dat verband (ook voor wat betreft de aansluiting op het Handhavingsplatform voor handhaving in het kader van Titel XVI DABM) het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 2023 over de digitalisering van de handhaving van diverse Vlaamse regelgeving.

- **Budgettaire weerslag: vermelding aangaande kredieten.** De Inspectie van Financiën merkt op dat een bepaling inzake de relevante kredieten moet worden opgenomen.

Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. De relevante kredietlijnen zijn opgenomen in de nota.

- **Budgettaire weerslag: onvoldoende onderbouwing vraag bijkomende middelen.** De Inspectie van Financiën merkt op dat VLAREM II reeds bepalingen bevat inzake het bestrijden van methaanuitstoot. De Inspectie van Financiën leidt hieruit af dat het Departement Omgeving reeds over de nodige kredieten beschikt om deze taken uit te voeren.

Aan deze opmerking wordt gevolg gegeven. IF motiveert het ongunstig advies voor toekenning van de gevraagde VTE door te stellen dat het Besluit van de Vlaamse Regering houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne van 1 juni 1995 (hierna: het Besluit) sedert de invoering ervan reeds bepalingen vervatte inzake bestrijding van methaanuitstoot en handhaving, weliswaar onder een andere vorm, waaruit IF besluit dat in de beschikbare kredieten van het Departement Omgeving reeds middelen voorzien lijken te zijn voor handhaving van de Methaanverordening. Deze stelling is niet correct.

Vooreerst is het argument van IF dermate ruim dat, indien dergelijke argumentatie wordt aanvaard, quasi elke nieuwe bevoegdheid of handhavingsopdracht op één of ander manier kan worden weggezet als een bevoegdheid waarover het Besluit 'bij de invoering reeds bepalingen vervatte – weliswaar onder een andere vorm – waardoor kan worden besloten dat in de beschikbare kredieten van het Departement Omgeving reeds middelen voorzien lijken te zijn voor handhaving'.

Daarnaast is het zo dat geen van de bepalingen bij invoering van het Besluit specifiek handelt over methaanemissies, noch over de bestrijding van methaanemissies, laat

staan over de handhaving ervan. De term 'methaan' komt niet in die zin aan bod in de oorspronkelijke teksten.

Hooguit zou geargumenteerd kunnen worden dat bepalingen inzake het beperken van emissies naar de lucht ook betrekking hadden op methaanemissies. Maar ook daar wordt methaan zowel bij de algemene emissiegrenswaarde voor geleide emissies (bijlage 4.4.2 van VLAREM) als bij de definitie voor vluchtige organische stoffen specifiek uitgesloten. Enkel bij een beperkt aantal specifieke voorwaarden zoals bij verbranding bij gasmotoren of vervat in meting van de totale organische koolstof (TOC) worden methaan emissies meegerekend. De huidige Methaanverordening in het kader waarvan de bijkomende VTE en middelen worden gevraagd door het Departement Omgeving, is een afzonderlijk gegeven. Ontegensprekelijk worden middels de Methaanverordening nieuwe regels opgelegd aan exploitanten en worden ook expliciet nieuwe handhavingstaken opgelegd aan de daartoe aangewezen bevoegde overheid, meer bepaald en heel specifiek inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector.

Los van de vraag of methaanemissies 'in een andere vorm' reeds gevat werden bij de invoering van het Besluit is het een ontegensprekelijk feit dat de handavingsinspanningen die opgelegd worden in de Methaanverordening veel verder strekken dan hetgeen waarvoor op heden middelen voorzien zijn voor de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving:

- Artikel 6 van de Methaanverordening legt routinematige en niet-routinematige inspecties op. Daarnaast wordt opgelegd om inzake handhaving op basis van een risicoanalyse programma's op te stellen voor routinematige controles. Op heden behoort dit, inzake de vermindering van methaanemissies in de energiesector, niet tot de toezichtopdrachten van de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving.
- De handavingsopdracht die door de Methaanverordening in het leven wordt geroepen is tevens van een aanzienlijke omvang. De infrastructuur van opslag, transport en distributie van methaan is in Vlaanderen zeer uitgebreid (om en bij de 60 000 km pijpleidingen + bijhorende compressie- en decompressiestations, fakkels, enz.). Het takenpakket van de afdeling Handhaving van het Departement Omgeving wordt door de verordening bijgevolg aanzienlijk uitgebreid.

Departement Omgeving meent op grond van bovenstaande argumenten dat IF onterecht ongunstig adviseert met betrekking tot de VTE-vraag inzake handhaving en beboeting en dat een toekenning van de gevraagde VTE noodzakelijk is voor het uitoefenen van de bijkomende en nieuwe handavingsopdrachten voor Departement Omgeving.

Na afstemming tussen het VEKA en Departement Omgeving werd beslist dat er geen budgettaire meervraag gesteld zou worden om deze bijkomende taken op te vangen, maar te voorzien in een herallocatie van middelen vanuit het VEKA.

- **Budgettaire weerslag: outsourcing van metingen.** Met betrekking tot de gevraagde middelen voor de outsourcing van metingen stelt IF zich de vraag of het ILVO niet reeds over de kennis en het materiaal beschikt welke toelaten om deze metingen uit te voeren. Meer algemeen stelt IF de vraag of het ILVO niet reeds over de kennis beschikt om de opbouw en uitbouw van de expertise te begeleiden zodat daar geen bijkomende VTE voor dienen te worden voorzien.

Aan deze opmerking wordt geen gevolg gegeven. Het antwoord op beide vragen is immers **neen**.

ILVO houdt zich bezig met het meten en verminderen van methaanuitstoot door vee en onderzoekt/meet in dat kader methaanemissies van runderen in de stal en op de weide. Concreet worden de methaanemissies van runderen enerzijds bepaald via op maat van runderen gemaakte gasuitwisselingskamers (GUK) en anderzijds gebruikt men speciale krachtvoederautomaten waar men rondom de melkkoeien tijdens het voederen de methaan emissies meet.

ILVO vermeldt op zijn website dat het zich niet bezighoudt met lekdetectie van methaan in een huiselijke of industriële context en heeft bijgevolg al zeker geen expertise voor de metingen bij een distributienetwerk van leidingen. Via de voorgestelde outsourcing zouden overheidsopdrachten worden uitbesteed aan erkende laboratoria die nu reeds beschikken over ruime expertise in het uitvoeren van dergelijke screening en metingen (LDAR: [Leak Detection and Repair](#)) afgestemd op de industriële installaties, om op een systematische manier lekken van schadelijke gassen te identificeren en te repareren, om emissies te verminderen en om de veiligheid te waarborgen.

ILVO beschikt hieromtrent niet over de nodige kennis noch over het nodige materiaal om LDAR-metingen uit te voeren. Om diezelfde reden is ILVO o.i. niet in staat om de opbouw en uitbouw van de expertise inzake handhaving in het kader van de Methaanverordening te begeleiden.

D. Begrotingsakkoord en akkoord bestuurszaken

Op 8 januari werd begrotingsakkoord voor dit decreet verleend mits volgende voorwaarden

- De budgettaire gevolgen worden opgevangen binnen de beschikbare refertekredieten en dit kan niet leiden tot een budgettaire meervraag. Het tweede besispunt in de nota aan de Vlaamse Regering dient bijgevolg geschrapt te worden;
- Naast de voorgestelde recurrente overdracht van beleidskredieten van VEKA naar de post weddekredieten van het Departement Omgeving ook een forfaitaire kost ten belope van 8% wordt afgehouden ten voordele van de algemene middelen in verhouding met de verwachte indexatiekost van lonen tot en met 2029. De algemene middelen zullen de indexatie van deze loonkredieten in die jaren dan volledig dekken;
- Ook de andere mogelijke kosten verbonden aan de hogere personeelskredieten en -inzet bij het Departement Omgeving (5-sporen beleid, respbijdragen, pensioenfondsen, vergrijzingskosten, ...) worden opgevangen binnen de beschikbare kredieten.

Op 9 januari werd ook akkoord gegeven voor de personeelsuitbreiding van 2 VTE (waarvan 1 recurrent en 1 tijdelijk) bij het Departement Omgeving in zoverre de benodigde financiering voor de 2de pensioenpijler bij het Vlaams Pensioenfonds in deze ontwerpnota wordt gevoegd.

Op basis hiervan werd de herallocatie van middelen vanuit VEKA aangepast (zie supra in deze nota) zodat conform de begrotingsinstructies de bijdragen voor het Vlaams Pensioenfonds mee overgeheveld werden naar het Departement Omgeving. Via de BA2026 zal tevens de responsabiliseringsbijdrage van 4 keuro voor de statutaire VTE recurrent overgedragen worden vanuit het loonbudget van het Departement Omgeving (QB0-1QAX2ZZ-LO) naar het loonartikel van DFB (CB0-1CCD2CA-LO). Voor wat betreft de contractuele VTE die 2 jaar in dienst is, is er slechts tweemaal een responsabiliseringsbijdrage te verrekenen. Dit betekent dat er via BA2026 en BO2027 telkens eenmalig een loonbudget van 4 keuro overgeheveld zal worden vanuit het loonbudget van het Departement Omgeving (QB0-1QAX2ZZ-LO) naar het loonartikel van AGO (SG0-1SKC2TD-LO). Zie verwerking van deze elementen in punt 3.A.A.

Wat betreft de gevraagde middelen voor outsourcing van metingen zal geen budgettaire meervraag worden weerhouden. Bij de afstemming tussen het VEKA en Departement Omgeving werd hierover eveneens afgesproken dat in functie van een minimale invulling voor de verplichting tot

emissiemetingen en controles ter plaatse eveneens een herallocatie van middelen van het VEKA worden voorzien (zie supra in de nota). Extra middelen voor verdere metingen zullen risico-gebaseerd worden ingeschat en meegenomen in de jaarlijkse prioritering van de voorziene middelen van het Departement Omgeving.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op voorliggend voorontwerp van decreet.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid. De via voorliggend dossier ter beschikking gestelde weddekredieten maken het mogelijk om de voorziene afbouw van het personeelsbestand bij het departement omgeving te beperken en tegelijk een beperkte interne VTE-herschikking in functie van voorliggende nieuwe taak mogelijk te maken.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Voor dit voorontwerp van decreet zal het advies van de SERV en de Minaraad worden ingewonnen. Na een tweede principiële goedkeuring zal het advies van de Raad van State worden ingewonnen. Na definitieve goedkeuring volgt dan de behandeling in het Vlaams Parlement.

VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van decreet over de vermindering van methaanemissies in de energiesector;
- 2° haar goedkeuring te hechten aan de personeelsuitbreiding bij het Departement Omgeving in het kader van de handhaving van bepaalde verplichtingen onder Verordening (EU) 2024/1787 en de budgettaire impact ervan te compenseren bij het VEKA zoals beschreven in punt 3.A van deze nota;
- 3° de Vlaamse minister, bevoegd voor het klimaat, te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de SERV en de Minaraad, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Hans BONTE

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw

Jo BROUNS

Bijlagen

1. Voorontwerp van decreet over de vermindering van methaanemissies in de energiesector;
2. De Memorie van Toelichting;
3. het advies van de Inspectie van Financiën kenmerk TM/2025003093 d.d. 3 september 2025
4. het begrotingsakkoord d.d 8 januari 2026.
5. het akkoord bestuurszaken d.d. 9 januari 2026.